

MIGRASI DAN KESELAMATAN INSAN: KAJIAN KES PEMERDAGANGAN KANAK-KANAK DI THAILAND

Firdaus Misran

Fakulti Sains Pentadbiran dan Pengajian Polisi, Universiti Teknologi MARA (UiTM),
40450 Shah Alam, Selangor Darul Ehsan, Malaysia,
daus.uitm14@yahoo.com

Zarina Othman

Program Strategi dan Hubungan Antarabangsa, Pusat Pengajian Sejarah, Politik dan Strategi (PPSPS), Fakulti Sains
Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia,
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan,
zaiothman02@gmail.com

Abstrak

Ancaman bukan ketenteraan dilihat semakin mendominasi agenda politik dunia antaranya termasuklah isu pemerdagangan orang, pengedaran dadah, penyeludupan migran asing dan sebagainya. Isu pemerdagangan orang pada hari ini dilihat daripada sudut eksploitasi seperti seks komersial, terutamanya yang berlaku di kalangan kanak-kanak di mana merupakan suatu fenomena global yang wujud hampir di setiap negara di seluruh dunia. Kajian ini bertujuan untuk mengkaji bagaimanakah industri seks yang mengeksploitasi kanak-kanak di Thailand berkembang dan mengancam keselamatan insan di negara tersebut. Eksploitasi seks kanak-kanak di Thailand melibatkan kumpulan jenayah terancang dan ini mengancam keselamatan personal, komuniti dan kesihatan justeru ianya mengancam keselamatan insan. Tiga objektif utama kajian ini adalah untuk mengenalpasti faktor-faktor yang menyebabkan industri seks kanak-kanak tumbuh berkembang dalam komuniti masyarakat terutamanya negara Thai dan umumnya dirantau Asia Tenggara. Kedua, untuk mengenalpasti peranan sindiket jenayah terancang dalam mempengaruhi keselamatan insan yang wujud disebabkan oleh industri eksploitasi seks kanak-kanak di negara Thai. Ketiga, untuk menganalisa ancaman keselamatan insan dalam aspek personal, komuniti dan kesihatan yang dibawa oleh industri seks komersial kanak-kanak di negara Thailand. Kajian ini menggunakan kaedah pengumpulan data primer iaitu temubual bersama masyarakat Thai yang pernah tinggal lokasi-lokasi eksploitasi seks komersial kanak-kanak berlangsung, temubual pegawai kerajaan yang menjaga sempadan negara Malaysia- Thailand dan juga kaedah pemerhatian 'lokasi panas' di Thailand. Selain itu pengumpulan data sekunder turut dilakukan melalui dokumen dan penyelidikan bercetak terpilih seperti penerbitan bahan buku-buku berkaitan, jurnal dan tesis Ph.D. Dapatan kajian mendapati sindiket jenayah terancang mengambil kesempatan di atas tekanan ekonomi dan sosial yang berlaku dikalangan masyarakat Thai sebagai strategi untuk mereka mendapatkan keuntungan dan menjadi nadi penting kepada pertumbuhan industri seks komersial di Thailand. Eksploitasi seks komersial kanak-kanak di Thailand adalah merupakan suatu fenomena yang mengancam keselamatan insan dari sudut personal, komuniti dan kesihatan, Kanak-kanak merupakan mangsa eksploitasi yang dilihat menjadi mangsa kepada kekejaman seksual serta ancaman penyakit berjangkit seperti STI, STD, HIV dan AIDS.

Kata kunci: *eksploitasi seks kanak-kanak, keselamatan insan, keselamatan negara, kumpulan jenayah terancang, pemerdagangan orang.*

Abstract

Non-military threats appear to have dominated the world's political agenda, mainly consisting of human trafficking, drug trafficking, foreign migrants smuggling and others. Today, the human trafficking issue has turned into the exploitative form such as commercial sex, especially with regards to victimizing children. This phenomenon has extended to almost every corner in the world. This study is carried out in order to comprehend the development and growth of sex industries exploiting children in Thailand, which pose a threat to Thailand's human security apparatus. Child sex exploitation in Thailand is associated with the presence of organized crime groups, which pose a threat to personal security, community security, and health security within the human security segments, thus threatening human security as a whole. This study has three main objectives, first; to identify the factors that facilitate the sex industry in Thailand, particularly those stemmed within Thailand's communities and the South East Asian region in general. Second, to identify the role of organized crime groups luring children into sex industries which also pose a threat to Thailand's human security. Third, to comprehensively analyse the human security threat in the personal, community and health dimensions, initiated by the booming child sex industries in Thailand. The study employs primary data collection methods such as interviews with Thai people, who once lived in the locations where sexual exploitation of children were held, an interview with the government official who's in charge of the Malaysia-Thailand border surveillance activities, and also the method of observation which is a field work visit to Thailand's sex destination 'hot spot'. Secondary data was collected from a range of selected printed document and research publications such as books, journals and PhD theses. The result shows that organized crime groups are taking advantage of the social and economic pressure among Thai people. As a strategy these groups attract their interest and offer them a benefit, facilitating the growth of the commercial sex industry in Thailand. The phenomenon of Child Sex in Thailand is threatening human security in terms of personal, community and health security. Children are victims of exploitation, sexual violence and infectious diseases such as STI, STD, HIV and AIDS.

Key words: *child sex exploitation, human security, national security, organized crimes group, human trafficking.*

1. PENDAHULUAN

Ancaman bukan ketenteraan seperti kebuluran, pencemaran alam, perdagangan dadah, perdagangan senjata, pemerdagangan wanita dan juga kemiskinan semakin mendominasi agenda politik dunia. Dewasa ini, antara ancaman yang semakin mendapat perhatian adalah pemerdagangan orang termasuklah pemerdagangan lelaki, wanita dan kanak-kanak (Larsen, 2011:115-143). Pemerdagangan manusia bukan satu fenomena baharu malahan ianya telah bermula ribuan tahun dahulu dalam bentuk perhambaan yang lebih di kenali sebagai '*forced servitud*' (Othman, 2005:71-90). Sejarah telah menunjukkan bahawa ianya telah wujud sebelum zaman penjajahan, misalnya wanita dari China dan Jepun telah bermigrasi melalui Singapura ke negara-negara Asia Tenggara yang lain untuk berkhidmat sebagai pekerja seks (Hans Van de Glind, 2008:150). Walaupun aktiviti perhambaan manusia telah berakhir, namun fenomena pemerdagangan manusia kini muncul sebagai satu aktiviti eksploitasi manusia yang baharu. Pemerdagangan orang pada hari ini termasuklah eksploitasi seks komersial kanak-kanak yang merupakan fenomena global yang wujud hampir di setiap negara di seluruh dunia (Glind dan Kooijmans, 2008:150).

Berlatar belakang Thailand sebagai kajian kes, kajian ini mengkaji bagaimana keselamatan

insan iaitu kanak-kanak¹ sebagai subjek insan boleh terancam disebabkan oleh isu pemerdagangan. Thailand, Kemboja, Myanmar, Vietnam dan Laos adalah antara negara pengeluar dan destinasi utama bagi aktiviti haram di rantau Asia Tenggara (Pimonsaengsuriya, 2008:6). Corak pertumbuhan industri seks komersial di rantau Asia Tenggara adalah lebih kurang sama dimana kumpulan jenayah terancang memainkan peranan. Kebanyakan kanak-kanak yang di perdagangan dalam industri pelacuran adalah melalui penipuan dan terdapat elemen paksaan dalam proses merekrut. Tuntutan desakan hidup ekoran dari ketidakselamatan ekonomi, pembangunan sosial, politik negara yang tidak stabil, dan kurangnya pendedahan terhadap pendidikan menyebabkan dikawasan-kawasan pedalaman di negara-negara Asia Tenggara berisiko tinggi menjadi mangsa eksploitasi kumpulan jenayah terancang.

Secara umumnya fenomena ini adalah dianggap sebagai masalah transnasional global dan merupakan antara rangkaian aktiviti jenayah ‘enterprise’ yang pesat mengalami pertumbuhan. Aktiviti eksploitasi seks komersial di kalangan kanak-kanak menarik minat kumpulan jenayah terancang disebabkan oleh keuntungan dijana melalui aktiviti jenayah ini adalah besar dan risikonya pula rendah (Othman, 2004:61). Keselamatan insan menyediakan suatu pengukuran yang relevan dalam membahaskan ancaman keselamatan yang melihat kepada kesejahteraan dan martabat insan haruslah dipelihara oleh negara dan menjadikannya agenda keutamaan dalam polisi nasional untuk tujuan kelangsungan Negara (Tadjbakhshdkk., 2007:36-37).

Dalam kes ini, setiap tahun beribu kanak-kanak di perdagangkankeluar dari kawasan perkampungan pedalaman dan dijual di bandar-bandar besar di Thailand atau didagangkan untuk pasaran luar negara dengan tujuan pelacuran dan pornografi. Menurut UNICEF 2001, Thailand merupakan negara transit, sumber, dan destinasi kanak-kanak dan wanita untuk tujuan keperluan pasaran industri seks global dan pada masa yang sama untuk industri seks tempatannya (Burke dan Ducci, 2006:5). Menurut kajian UNICEF 2001,

“... one million Thai children mostly girls but also significant number of boys –enter the multi-billion dollar commercial sex trade in Asia every year. The trafficking of women and children into global sex trade is the third largest criminal activity internationally, and a multi-billion industry” (Burke dan Ducci, 2006:6)

Hal ini menunjukkan bahawa kanak-kanak Thailand adalah terdedah kepada bahaya menjadi subjek seks dalam industri seks komersial Thailand dan juga global. Industri seks meletakkan kanak-kanak terdedah kepada ancaman keselamatan dimana kanak-kanak adalah mereka yang mudah terpedaya dengan tipu daya sindiket jenayah terancang dan penting untuk dikaji kerana mengancam kesejahteraan kanak-kanak di Thailand. Kajian ini adalah signifikan kerana menganalisis isu eksploitasi seks komersial kanak-kanak dalam perspektif keselamatan insan terutamanya terhadap komponen keselamatan peribadi, keselamatan kesihatan dan keselamatan masyarakat.

Kebanyakan kajian-kajian yang telah diterbitkan sebelum ini lebih banyak membincangkan inisiatif negara dalam menyediakan pengukuran bagi menangani masalah ini dari terus meruncing terutamanya sudut perundangan. Terdapat juga kajian-kajian yang membincangkan isu eksploitasi seks komersial kanak-kanak dari sudut kesan aktiviti ini daripada perspektif psikologi dan kesihatan secara menyeluruh namun kurang membincangkan isu ini dari sudut keselamatan insan.

¹ Kanak-kanak ditujukan kepada mereka yang berusia 18 tahun kebawah dan mereka (kanak-kanak) yang menderita daripada eksploitasi seksual adalah tidak dilabelkan sebagai pelacur tetapi mangsa pemerdagangan oleh CSEC kerana kanak-kanak ini telah dipaksa.

Pihak Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu pada tahun 2004 mendefinisikan 'Childs Sex Tourism' sebagai 'Tourism organized with the primary purpose of facilitating the effecting of a commercial-sexual relationship with a child' (Cotter, 2009:498). Menurut ECPAT (*End Child Prostitution in Asian Tourism*) 1999 (Baker, 2008:34), dalam suatu kajian yang dilakukan, menyatakan bahawa pihak CSEC atau dikenali sebagai *Commercial Sexual Exploitation of Children* telah mengeluarkan kenyataan bahawa sebarang bentuk eksploitasi yang dilakukan keatas kanak-kanak untuk tujuan seksual adalah dirujuk sebagai 'Trafficking' dan juga 'Sex Slavery' (Grubb, 2009:81).

Badan seperti ECPAT menjelaskan bahawa kanak-kanak merupakan individu yang tidak mempunyai hak atau kewibawaan dalam menentukan sesuatu keputusan yang dilakukan terhadap diri mereka sendiri dan mereka (kanak-kanak) adalah tidak matang dalam memutuskan sesuatu perkara yang melibatkan masa hadapan mereka (Larsen, 2011:2). Memandangkan kanak-kanak dibawah 18 tahun tidak boleh memberi atau tidak layak menurut undang-undang untuk memberikan 'kebenaran' maka mereka (kanak-kanak) yang dibayar untuk tujuan pencabulan seksual adalah dihuraikan sebagai dicabul melalui eksploitasi industri pelacuran, dan bukannya sebagai pelacur.

Menurut Zarina Othman dalam *Human (In) security, Human Trafficking and Security in Malaysia* (2006:57) membahaskan bahawa isu pemerdangangan orang merupakan isu yang menjangkau isu penguatkuasaan undang-undang kerana ianya merupakan isu yang membawa kepada ketidak selamatan manusia dimana pada masa yang sama membawa ancaman keselamatan kepada negara, rantau, dan keselamatan antarabangsa.

2. PEMBAHASAN

2.1. Latar Belakang Industri Seks Kanak- Kanak Di Thailand

Peranan kanak-kanak sebagai subjek seks telah lama bertapak dalam industri pelacuran di Thailand, dan titik tolak permulaan kepada penglibatan kanak-kanak dalam industri seks adalah rentetan daripada perjanjian 'Rest and Recuperation' antara pihak Ketenteraan Amerika Syarikat dan kerajaan Thai pada tahun 1967 (Idris, 2006:214). Telah wujud penglibatan kanak-kanak dalam perkhidmatan seks pada ketika itu yang menawarkan perkhidmatan seks kepada askar-askar Amerika di Thailand. Walaubagaimanapun servis seks di kalangan kanak-kanak adalah kurang diketahui umum dan subjek seks kanak-kanak pada ketika itu adalah terhad kepada kanak-kanak perempuan sahaja (Larsen, 2011:42). Lebih membimbangkan realiti pelancongan seks kanak-kanak yang bernaung dibawah taktik dan strategi pemasaran pelancongan di Thailand pada hari ini adalah melibatkan semua jenis gender termasuk transeksual.

Didapati peranan kanak-kanak dalam industri seks di Thailand merupakan satu fenomena sosial yang dilihat membawa kepada ketersediaan kanak-kanak Thai mahupun internasional untuk menjadi mangsa kepada pemangsa seksual pelancong antarabangsa dan juga tempatan (Burke dan Ducci, 2006:20). Kebanyakan kanak-kanak Thai mula terlibat dalam industri seks sebelum mereka berusia 18 tahun, dan mereka hanya mengetahui bahawa diri mereka dijadikan alat barang dagangan untuk tujuan seks apabila wujudnya elemen paksaan. Terdapat juga kanak-kanak yang sukarela melibatkan diri untuk ke kancah pelacuran dan sebagainya disebabkan oleh faktor kemiskinan dan masalah keluarga di rumah (Naebklang, 2008:8). Statistik permintaan terhadap kanak-kanak dalam industri seks komersial di Thailand menyebabkan penglibatan kanak-kanak dalam industri ini semakin meningkat, maka pada tahun 1996, kerajaan Thai telah menjalankan satu inisiatif dalam mendefinisikan kanak-kanak dengan spesifik, dan digunapakai dari sudut perspektif perundangan nasional Thailand iaitu merujuk pada individu yang belum mencapai usia 18 tahun (Trangkasombat, 2009:11-12). Bagaimanapun definisi sosial yang meletakkan umur kanak-kanak antara 15 tahun

kebawah masih lagi digunakan oleh komuniti Thai pada hari ini terutamanya masyarakat bandar metropolis Bangkok. Hal ini menunjukkan seolah-olah ramai remaja yang berusia antara 15-16 tahun terutamanya perempuan sudah mula menjadi nadi kepada sumber pendapatan sesebuah keluarga (Trangkasombat, 2009:11-12). Sementara itu, di kebanyakan kawasan pedalaman di Thailand perkahwinan dikalangan remaja yang berusia 12 tahun dan keatas adalah dianggap sebagai perkara normal dan biasa, serta sudah menjadi tanggungjawab kepada remaja lelaki untuk keluar mencari perkerjaan bagi membantu menjana pendapatan keluarga (Trangkasombat, 2009:12-13). Senario ini juga mempengaruhi peningkatan penglibatan kanak-kanak dalam industri pelancongan seks komersial di Thailand di mana kanak-kanak yang memasuki industri ini adalah mereka yang berumur kurang daripada 18 tahun kerana tuntutan untuk membantu ekonomi keluarga yang baru dibina.

Terdapat pelbagai faktor penolak yang membawa kepada penglibatan kanak-kanak dalam industri komersial seks Thailand. Antaranya penglibatan kanak-kanak dalam industri ini adalah disebabkan oleh faktor kemiskinan, terutamanya kanak-kanak miskin dan tidak mendapat pendidikan yang sewajarnya (Cotter, 2009:44). Keadaan kewangan keluarga yang daif menyebabkan kanak-kanak ini terpaksa berhenti sekolah bagi mencari perkerjaan untuk menambahkan pendapatan keluarga dan seterusnya terlibat dengan perdagangan seks kanak-kanak. Penglibatan kanak-kanak dalam industri seks di Thailand turut di pengaruhi oleh faktor-faktor lain seperti; permintaan yang tinggi dari kalangan pelancong asing terhadap perkhidmatan kanak-kanak, tekanan sosial masyarakat, masalah institusi kekeluargaan dan wujudnya peluang pekerjaan yang menarik minat mereka. Menurut Laura Prewitt dalam ECPAT (2008:9),

“For survival, children from impoverished families are forced to drop out of school in order to help their parents earn a living. When children enter the ‘labor pool’ early in life, their fate is sealed and they are likely to remain [in] the cycle of poverty and illiteracy. This leads to an ever-ready supply of child labor, a situation that fuels the child sex trade.”

Kanak-kanak perempuan di fahami lebih ‘*expendable*’, dan di pengaruhi oleh faktor budaya yang menganggap perempuan adalah tidak layak untuk ke sekolah dan seharusnya menggalas tanggungjawab untuk menjaga keluarga atau lebih baik mendirikan rumah tangga (ECPAT International, 2011:22). Fenomena ini dijelaskan dalam dapatan kajian yang menghuraikan bahawa

“Girls are in many societies expected to sacrifice education and security and take on responsibilities towards parents, siblings and even their children (ILO/IPEC, 2002: 28). Women are forced to migrate to enter urban employment, in which they are easily vulnerable to exploitation and in which remuneration rates are low. The poor income-earning opportunities for women with low levels of education, the desire to provide substantial support for their families and a relatively tolerant attitude towards prostitution in some segments of Thai society help to ensure that some of this labour supply will be directed towards the sex industry.”

Pada tahun 2009, statistik menunjukkan bahawa antara 22,500 dan 40,000 kanak-kanak di bawah umur 18 tahun terlibat sebagai tenaga kerja dalam industri komersial seks di Thailand (Cotter, 2009: 493- 516). Majoriti kanak-kanak Thai yang menceburkan diri dalam perkhidmatan seks tradisional (pelacuran) boleh didapati di rumah urut, bar, kelab-kelab hiburan dan kaki lima-kaki lima hotel. Kebanyakan kanak-kanak perempuan mahupun lelaki yang memenuhi pasaran tenaga kerja seksual dalam industri komersial seks adalah berasal dari pedalaman dan etnik-etnik minoriti

peribumi pergunungan di utara Thailand (Naebklang, 2006:16). Ini disebabkan oleh kesan daripada gaya hidup mereka yang lebih rendah dengan jurang ekonomi berbanding dengan kawasan-kawasan bandar di Thailand. Namun kini perubahan yang ketara berlaku dimana mentaliti masyarakat turut berevolusi seiring dengan perubahan pola pertumbuhan ekonomi semasa dimana penglibatan kanak-kanak atau remaja dalam industri ini tidak lagi hanya tertumpu kepada penglibatan etnik-etnik minoriti, malahan persaingan untuk memenuhi peluang perkerjaan dalam industri komersial seks turut melibatkan golongan remaja bandar dan komuniti yang tinggal dikawasan yang membangun.

Walaupun faktor kemiskinan dan jurang ekonomi menjadi antara punca, terdapat juga remaja perempuan dan lelaki yang menceburkan diri mereka dalam industri ini kerana ingin mendapatkan pendapatan lebih bagi menampung kos pendidikan mereka di kolej mahupun universiti, atau terpaksa menanggung kos sara hidup yang tinggi di bandar, dan memenuhi tuntutan peribadi seperti keinginan untuk memiliki gadget terkini, pakaian berjenama dan duit poket untuk berhibur (Naebklang, 2008:15). Fenomena yang lebih mengejutkan bila terdapat sesetengah remaja yang terlibat dalam industri ini yang bukannya bermotivasikan untuk matlamat kewangan semata-mata malahan hanya menggunakan platform pelancongan seks atau industri seks komersial sebagai cara untuk melayari hidup yang mewah. Ini menunjukkan bahawa kemiskinan dan kurangnya penerapan pendidikan bukan lagi menjadi faktor utama kepada peningkatan penglibatan kanak-kanak dalam industri ini dan tekanan sosial telah memberi ruang kepada perubahan corak pemikiran remaja yang melihat bahawa industri seks komersial sebagai salah satu sumber kewangan

Remaja Thai yang terlibat melihat pelancong asing seolah-olah seperti mesin 'ATM' bergerak (ECPAT International, 2011:22), dimana perkhidmatan yang ditawarkan bukan lagi di sebabkan desakan hidup atau faktor kelangsungan malahan hanya untuk berfoya-foya dan berhibur. *Seattle Journal for Social Studies* dalam Brown (2011:789), menjelaskan bahawa :

'Thai girls or younger women, entail a sexual or romantic interaction, but with a financial component in the form of dinners and/or shopping trips, and travel paid for a male, most frequently, foreign citizen. While these relationships are not prostitution in the strictest sense, they are still not bona fide romantic interactions between two persons. The emergence of such non-traditional forms of prostitution in higher numbers is largely due to improvements in Thailand's economic status, which have strongly decreased the necessity to enter prostitution for survival among many Thais. Many of the girls involved in these non-traditional relationships, therefore, also do not see themselves as prostitutes. Rather, they view such relationships as a way to be able to afford the type of car they like, a better condo, better clothing''

Petikan di atas menunjukkan bahawa penglibatan kanak-kanak Thai dalam industri seks komersial Thailand adalah mendedahkan mereka kepada bahaya. Perubahan yang berlaku dalam industri pelancongan seks kanak-kanak dilihat lebih signifikan dimana kini ianya adalah bersifat '*street-based phenomenon*' berbanding di premis-premis tetap dan kebanyakan pelacur kanak-kanak di Thai juga bukan lagi terdiri daripada warga Thai malah terdapat kehadiran kanak-kanak yang diperdagangkan dari negara luar seperti Filipina, Mynmar, Kemboja, Laos, dan Vietnam (Othman, 2007:196). Berdasarkan dari tinjauan yang dilakukan mendapati bahawa sekuriti sempadan antara Thailand dan negara-negara jirannya adalah dilihat lemah dan terdapat peranan jenayah terancang yang merentasi sempadan untuk tujuan pemerdagangan kanak-kanak bagi keperluan industri seks kanak-kanak, ini menyumbang kepada isu keselamatan insan di Asia Tenggara.

2.2. Eksploitasi Seks Kanak-Kanak Kontemporari di Thailand

Masyarakat tempatan Thai turut berperanan menjadi penyumbang terhadap industri seks komersial kanak-kanak di Thailand (Matter, 2007:140). Setiap tahun beribu kanak-kanak didedahkan, dijual, dan diculik untuk menjadi bekalan bagi keperluan perkhidmatan seks dalam industri seks komersial, dan ada juga diantara mereka telah ditipu atau diperdaya oleh sahabat-handai, individu-individu dari kejiranan, saudara-mara, penjaga, teman lelaki, mahupun ibu-bapa kandung mereka sendiri melalui tipu daya dan janji-janji palsu bagi mendapatkan jaminan kehidupan yang lebih baik atau perkerjaan yang menandatangani pendapatan yang lumayan (Maack, 2008:31). Kanak-kanak ini kemudiannya dipaksa pula untuk melunaskan hutang piutang yang kononnya adalah sebagai bayaran untuk pengangkutan, kesihatan, dan kos sara hidup dengan mencagarkan badan mereka melalui kaedah-kaedah perkhidmatan seks (Burke dan Ducci, 2006: 18).

Keterlibatan kanak-kanak dalam industri seks komersial di Thailand boleh dibahagikan kepada 3 kategori utama iaitu; kanak-kanak warga asing, kanak-kanak yang digelar sebagai '*Debt-Bondage*' dan kanak-kanak yang dipanggil sebagai '*Freelance*' (Brown, 2011:781).

Kategori Pertama: Kanak-kanak warga asing yang dipemerdagangkan dalam industri seks komersial melalui paksaan atau penipuan (Brown, 2011:786) Terdapat kewujudan kehadiran elemen jenayah berlaku terhadap kanak-kanak warga asing yang dipemerdagangkan dalam industri seks, terutamanya kanak-kanak perempuan yang diculik untuk menjadi subjek bagi keperluan tenaga kerja seks di Thailand. Menurut dapatan kajian lagi menyatakan bahawa 'bapa ayam' juga menggunakan kaedah penawaran perkerjaan palsu kepada kanak-kanak malang ini, dengan menjanjikan hospitaliti yang sempurna serta bayaran yang lumayan (Pimonsaengsuriya, 2008:18). Terdapat agensi-agensi bukan kerajaan yang cuba untuk menyelamatkan mereka namun kebanyakan kanak-kanak yang dijadikan hamba seks mahupun pekerja seks yang ditempatkan di rumah-rumah urut atau pelacuran adalah sukar untuk dibantu melainkan mendapat bantuan daripada pihak polis. Berdasarkan daripada beberapa serbuan yang di ketengahkan oleh pihak media, mendapati sesetengah kanak-kanak yang diselamatkan menyembunyikan muka mereka dan identiti dari diketahui umum. Pihak polis juga dilaporkan enggan membenarkan pihak media untuk menemuramah mereka di sebabkan oleh alasan-alasan seperti untuk melindungi, dan kes masih dalam siasatan polis. Selain itu, terdapat juga kes dimana mangsa mendapati bahawa kadangkala operasi serbuan yang dilakukan adalah lebih bersifat kekerasan berbanding proses rekrutmen yang dilakukan oleh sindiket pemerdagangan orang (Brown, 2011:786).

Kategori Kedua: Bon Hutang – '*Debt Bondage*', kanak-kanak Thai yang menjadi mangsa eksploitasi seksual disebabkan oleh hutang. (Brown, 2011:786-787) Kebanyakan kanak-kanak etnik peribumi di Thai dilihat adalah berisiko tinggi untuk di eksploitasi oleh kumpulan jenayah terancang kedalam industri pelacuran mahupun dipemerdagangkan untuk pelacuran. Risiko bahaya ini adalah bermula dari komuniti itu sendiri termasuklah ibu-bapa. Kebanyakan kanak-kanak perempuan mahupun lelaki dijual oleh ibu-bapa mereka menerusi ejen-ejen sindiket di rumah-rumah pelacuran untuk mendapatkan bayaran pendahuluan sebagai cagaran meletakkan anak-anak mereka berkerja di sana. Kebiasaanya adalah berdasarkan tempoh-tempoh tertentu yang dianggap munasabah terhadap nilai bayaran yang diberi. Kanak-kanak ini dipaksa berkerja sebagai pekerja seks sehinggalah tempoh masa yang dipersetujui tamat dan hutang dianggap sudah langasai. Sistem ini dipanggil atau dikenali sebagai '*debt bondage*'. Sistem ini telah mendapat perhatian media antarabangsa kerana ternyata sindiket jenayah terancang telah memanfaatkan masalah ekonomi sosial sebagai cara untuk menjana keuntungan. Menurut satu laporan akhbar *The Buzz* menyatakan bahawa; '*... children are sold for the price of television*' (Chernush, 2007:8) dan menderita akibat daripada penderaan seksual. Terdapat juga

kes-kes yang berlaku dimana kanak-kanak ini dijangkiti HIV dan mati pada usia yang terlalu muda.

Kategori Ketiga: Pelacur kanak-kanak '*freelance*', iaitu kanak-kanak secara 'sukarela' untuk mendapatkan duit (Brown, 2011: 787). Kategori '*freelance*' merupakan satu tamparan kepada masyarakat Thai dimana memperlihatkan 'penyakit sosial' yang semakin menular akibat daripada faktor ekonomi sosial masyarakat Thai yang tidak seimbang. Kanak-kanak ini sukarela memperdagangkan tubuh mereka untuk keperluan industri seks di Thailand tanpa paksaan. Kategori '*freelance*'; mensasarkan kepada langganan pelancong-pelancong asing yang dianggap kaya. Dalam kategori '*Freelance*' penglibatan kanak-kanak adalah tidak hanya terhad kepada kanak-kanak perempuan malahan kanak-kanak lelaki juga turut terlibat. Mereka ini selalunya tinggal bersama keluarga mereka dan menjadikan aktiviti seks sebagai penyumbang kepada pendapatan ekonomi keluarga. Kanak-kanak *freelance* menjadikan aktiviti seks sebagai pendapatan sampingan dan sesetengahnya pula menjadikan aktiviti seks sebagai suatu kerjaya tetap untuk menampung pendapatan keluarga atau hanya sekadar memenuhi tuntutan peribadi untuk hidup bermewah-mewah (Montgomery, 2008:906). Kategori *freelance* juga adalah termasuk kanak-kanak yang tinggal di jalanan yang menjual diri mereka untuk sesuatu situasi sosial atau kelangsungan hidup. Contohnya kanak-kanak perempuan yang menjual diri mereka kepada lelaki-lelaki yang lalu-lalang di jalanan dengan tujuan untuk mendapatkan perlindungan dan sebagainya. Pada mereka yang terlibat, kerjaya pelacur sebagai '*least bad option*', sehinggakan terdapat ibu-bapa yang mengatakan bahawa '*... the problem isn't that our daughter sells her body (khai tua), it's that we have no food to eat*' (Chernush, 2007:10). Kanak-kanak *freelance* juga berpendapat aspek pekerja seks sebagai perkara yang disukai. Terdapat kanak-kanak yang mengatakan; '*I had a very good income, worked short hours, indoors. It wasn't hot, I could shop with my friend during the day and my skin stayed white. I don't really think it was bad.*' (Hobbs, dkk., 2010:8)

2.3. Peranan Sindiket Jenayah di Thailand

Walaupun ada yang secara sukarela memperdagangkan tubuh namun sindiket jenayah tetap berperanan², sejumlah besar kanak-kanak di Thailand dilihat terpaksa berhenti sekolah. Pembangunan ekonomi yang tidak setara dan kurang memberangsangkan menyebabkan berlakunya jurang pendapatan yang besar antara komuniti bandar dan pendalaman (Okubo dan Shelley 2011). Tekanan ekonomi di tambah dengan rentetan masalah tekanan sosial seperti keganasan domestik, penderaan dan kurang mendapat perhatian kasih sayang di rumah juga menyebabkan antara faktor kanak-kanak terpaksa berdikari untuk keluar dari rumah bagi mencari apa sahaja peluang pekerjaan yang ada.

Menurut satu laporan yang dikeluarkan oleh *UNICEF Violence against Children* dalam Okubodan Shelley (2006), kanak-kanak yang mempunyai pengalaman keganasan domestik adalah mereka yang berisiko tinggi untuk menadi mangsa eksploitasi seksual.

"... children who run away from home and live on the street in order to escape an abusive home environment have to fend for themselves for survival. They are also easily approached by ill-intentioned persons who take advantage of their vulnerable situation and use them for exploitative purposes" (Okubo dan Shelley, 2006:19)

² Sindiket jenayah boleh ditakrifkan sebagai aktiviti –aktiviti jenayah yang dilakukan oleh ahli-ahli kumpulan jenayah atau penjenayah terancang dan biasanya adalah sistematik dan afisyen. Sindiket jenayah juga mudah mengadaptasi keadaan dan menggunakan pelbagai kaedah untuk mengeksploitasi masyarakat untuk menjana keuntungan. Mempunyai kemahiran tinggi dalam melakukan penjenayahan seperti menyediakan dokumen-dokumen perjalanan palsu, merasuah pegawai-pegawai berotoriti menyebabkan kehadiran mereka (organisasi kumpulan jenayah) adalah seolah-olah halimunan daripada pengamatan pihak berkuasa tempatan mahupun antarabangsa.

Kebanyakan kanak-kanak malang ini diambil berkerja dalam bidang yang tidak menggunakan sebarang keperluan kemahiran dan berkerja dalam bidang perkhidmatan yang berkaitan dengan industri pelncongan. Perkerjaan ini termasuklah kerjaya sebagai pelayan bar dan restoran, penari kelab malam, pekerja dapur dan tukang urut. Mereka ini biasanya berkerja dalam tempoh yang panjang dan tiada pengawasan yang diberikan terhadap keselamatan dan kebajikan hidup mereka. Kadar bayaran gaji yang rendah, persekitaran perkerjaan yang kurang mesra dan tidak kondusif ditambah dengan tekanan ekonomi, telah menyebabkan mereka berusaha untuk mencari pendapatan bagi membantu keluarga atau diri mereka sendiri. Ini telah meletakkan mereka sebagai individu yang berisiko tinggi untuk didekati oleh pelancong seks atau dipujuk oleh sindiket jenayah terancang untuk berkecimpung dalam bidang pelacuran. Menurut satu laporan yang dibentangkan di symposium antarabangsa oleh *The National Commision on Youth, South Korea 2005*, kanak-kanak yang diambil berkerja dalam bidang hiburan dewasa adalah dipertimbangkan sebagai dieksploitasi secara seksual (Pimonsaengsuriya, 2008:24).

Mangsa pemerdagangan orang adalah mereka yang di pemerdagangkan oleh jaringan kumpulan jenayah terancang dan dipaksa untuk terlibat dalam aktiviti seperti pelacuran, buruh paksa, pengemis dan sebagainya. Aktiviti pemerdagangan orang memberikan pendapatan dan keuntungan yang lumayan pada organisasi jenayah terancang dan juga si pemerdagang namun pada masa yang sama mencabar kedaulatan dan integriti sesebuah negara yang bertamadun. Ini meunjukkan bahawa adalah penting meletakkan model keselamatan insan dalam agenda keselamatan negara. Menurut Zarina Othman (2006:57) "*recognizing that the people's survival and well being is essential to the health and the survival of the nation*" jelas menunjukkan bahawa isu pemerdagangan orang merupakan isu bukan ketenteraan yang dilihat mendegradasi dan mencabuli keselamatan insan dan mengancam kepada keselamatan Negara.

Sementara itu, Jenayah terancang transnasional (*transnational organized crime* atau TOC) menjadikan kanak-kanak dari Asia Tenggara termasuk Thailand, Vietnam, Myanmar, Laos dan Kemboja sebagai komoditi yang sangat diperlukan terutamanya untuk industri seks komersial di Thailand mahupun global(Othman, 2005:71-90). Fenomena ini memperlihatkan bahawa ketika kanak-kanak lain di dunia sedang tidur, bermain, bersekolah, dan bergembira dengan zaman kanak-kanak mereka, pekerja seks kanak-kanak di Thailand umumnya bergelut dan berjuang untuk hidup dengan realiti perhambaan yang dihadapi oleh mereka disebabkan eksploitasi yang berlaku.

Menurut ECPAT (*End Child Prostitution in Asian Tourism*) 1999(ECPAT International 2011: 12), dalam suatu kajian yang menyatakan bahawa pihak CSEC atau dikenali sebagai *Commercial Sexual Exploitation of Children* telah mengeluarkan kenyataan bahawa;

'...Comprises sexual abuse by the adult and remuneration in cash or in kind of the child or a third person or persons. The child is treated as sexual object and as a commercial object. The commercial sexual abuse of a child is a form of violence against that child which amounts to forced labor and a contemporary form of slavery.... Commercial sexual exploitation of children includes all form of prostitution e.g. Pornography and trafficking or 'selling' of children for sexual purposes

Dalam kes perhambaan kanak-kanak bagi industri seks di Thailand dan Asia, kebiasaanya pelanggan seks kanak-kanak adalah dianggap oleh kebanyakan komuniti masyarakat global hari ini didominasi oleh pelaku pedofil dan juga pelancong asing yang rata-ratanya menjadi pemangsa seks kepada kanak-kanak disebabkan oleh perlancongan seks, dan mereka juga digelar sebagai '*situational abuser*' iaitu pelancong yang menjadi 'pendera seks' apabila ketika berada di Thailand untuk menempiaskan nafsu terhadap kanak-kanak (Maack 2008:25). Ironinya kanak-kanak ini

juga dieksploitasi oleh pelanggan-pelanggan seks dari kalangan masyarakat tempatan. Berdasarkan daripada dapatan kajian, kebanyakan perdagangan seks juga dilakukan oleh masyarakat tempatan dan bukannya hanya didominasi oleh warga asing atau pelancong asing. Masyarakat global hari ini sering beranggapan bahawa hanya pelaku fidofil atau pelancong-pelancong barat yang melakukan eksploitasi kepada kanak-kanak di Asia (Pimonsaengsuriya, 2008:17).

Walaupun terdapat kebenarannya, namun haruslah difahami bahawa terdapat kajian yang mendapati bahawa kebanyakan industri perdagangan seksual berkembang di Asia adalah disebabkan oleh ledakan permintaan dikalangan pelanggan-pelanggan tempatan dan bukannya disumbang oleh pelancong-pelancong asing semata-mata. Seperti yang berlaku di kebanyakan tempat di Thailand, dimana sungguhpun dari sudut moraliti masyarakat Thailand melihat pelacuran sebagai perkara yang memalukan namun pelacuran masih diterima oleh kebanyakan lelaki bujang dan berkahwin sebagai salah satu cara untuk berhibur (ECPAT 2008:18).

2.4. Eskploitasi Seksual Komersial Kanak-Kanak dan Keselamatan Personal & Komuniti

Bermatlamatkan '*freedom from fear and want*', Zarina dan Sity Daud 2005, menyatakan isu keselamatan berupaya dipengaruhi oleh elemen insan atau manusia. United Nation Development Programme 1995 telah mengeluarkan 7 elemen kategori keselamatan iaitu: ekonomi, makanan, kesihatan, persekitaran, peribadi, masyarakat dan politik. Berdasarkan pemahaman ini, keselamatan insan dilihat memberi keutamaan kepada kesejahteraan insan yakni mendahulukan kesejahteraan rakyat dalam negara daripada aspek Negara (Othman dan Daud, 2005:190).

Bagaimanapun, terdapat aliran pemikiran baru menyatakan bahawa sesuatu kerangka teori hanya wajar dianalisis sekiranya mempertimbangkan elemen-elemen tempatan. Bagi memenuhi keperluan ini BAGHUS (*The Bangi Approach to Human Security and Peace*) telah dibangunkan dengan memperkenalkan enam elemen BAGHUS dan sesuai dipraktikkan dalam menganalisa ancaman keselamatan insan di Asia Tenggara. Pertama; dimensi keselamatan yang memfokuskan kepada bencana buatan manusia daripada bencana alam. Kedua; BAGHUS memahami bahawa di Asia Tenggara individu adalah terikat dan mempunyai hubungan yang erat dengan kehidupan bermasyarakat. Hubungan ini dipengaruhi oleh kepercayaan agama, budaya dan cara hidup. Ketiga; menekankan kepada perlindungan dan memperkasakan individu dan komuniti, dengan menganggap bahawa individu dan komuniti adalah ejen yang berubah dan bukannya pasif. Negara menggalas tanggungjawab untuk melindungi rakyatnya daripada ancaman luarandan dalaman dengan merencanakan strategi serta program-program bernegara yang mampu memperkasakan rakyat. (Daud dkk., 2015:32-33)

Keempat; mengiktiraf kepelbagaian identiti dimana memberi perhatian keatas hak umur dan kanak-kanak seterusnya membawa dimensi baru dalam menilai keselamatan budaya. Kelima, mewujudkan keselamatan sosial sebagai satu dimensi baru disebabkan oleh keunikan sistem sosial di Asia Tenggara. Keenam; '*freedom from fear and want*' – BAGHUS percaya bahawa keselamatan insan membawa kepada kesejahteraan negara. Ini kerana ciri-ciri sebuah negara yang kuat akan sentiasa memperkukuhkan keselamatannya untuk terus berkembang(Dauddkk., 2015:32-33)

Isu Eksploitasi Seks komersial kanak-kanak mengancam keselamatan kelangsungan insan. Konsep keselamatan insan meletakkan negara sebagai entiti yang berperanan untuk melindungi keselamatan fizikal, memastikan pembelaan hak-hak kemanusiaan, dan memberi respon terhadap kesan langsung globalisasi dalam pasaran bebas. Jenayah terancang sering cenderung untuk melakukan eksploitasi dalam pasaran gelap untuk mengaut keuntungan dan aktiviti mereka kebiasaanya dilihat sebagai '*victimless*'. Namun realitinya aktiviti jenayah terancang mengorbankan sejumlah besar

bilangan manusia dimana kebiasannya mereka-mereka yang menjadi mangsa tidak merasakan bahawa diri mereka adalah mangsa kepada kumpulan jenayah terancang. Menurut Yvon dalam Okubo dan Shelley (2011:37-38),

“...there are very few organized crime criminal activities that do not sooner or later involve a serious form of victimization, even many of the victim do not necessarily understand exactly how they have been victimized and by whom. We can think of victim of elaborate frauds, human trafficking, trafficking of children in prostitution, and other illicit activity or extortion. Criminal organizations never hesitate to use fear and intimidation. This is precisely how they usually perpetuate themselves and avoid detection and prosecution” (Dandurand dan Chin 2011: 37-38)

Ini menunjukkan bagaimana peranan jenayah terancang terhadap isu eksploitasi seks kanak-kanak di Thailand memberi ancaman terhadap keselamatan insan kanak-kanak di Thailand (Trangkasombat, 2009:65). Keselamatan insan dilihat penting dalam menyediakan asas bagi memperjuangkan hak asasi manusia, ini kerana keselamatan insan hanya boleh dikekalkan sekiranya hak-hak asasi manusia juga dipelihara. Eksploitasi seks komersial dikalangan kanak-kanak di Thai umumnya bergelut dan berjuang untuk hidup dengan realiti penyeksaan yang dihadapi oleh mereka disebabkan eksploitasi yang berlaku. Eksploitasi seks dikalangan kanak-kanak dilihat memberi kesan kepada mereka dari aspek kesihatan seperti penularan AIDS dikalangan kanak-kanak, masalah malnutrisi (*Malnutrition*), trauma psikologi, dan penyakit kelamin (*Sexual Transmitted Disease-STD*) (Baker, 2008:67). Seperti yang dibincangkan oleh ECPAT (*End Child Prostitution in Asian Tourism*) 1999, dalam suatu kajian yang dilakukannya menyatakan bahawa pihak CSEC atau dikenali sebagai *Commercial Sexual Exploitation of Children* telah mengeluarkan kenyataan bahawa;

“...Comprises sexual abuse by the adult and remuneration in cash or in kind of the child or a third person or persons. The child is treated as sexual object and as a commercial object. The commercial sexual abuse of a child is a form of violence against that child which amounts to forced labor and a contemporary form of slavery.... Commercial sexual exploitation of children includes all form of prostitution e.g. Pornography and trafficking or ‘selling’ of children for sexual purposes.” (Baker, 2008:67)

Berdasarkan daripada penjelasan ini dapat dirumuskan bahawa sebarang bentuk eksploitasi yang dilakukan keatas kanak-kanak untuk tujuan seksual adalah ‘*trafficking*’ dan juga ‘*sex slavery*’ secara tidak langsung menggugat keselamatan insan (Grubb, 2009:76) Eksploitasi seksual komersial kanak-kanak yang berlangsung di Thailand merangkumi kepada tiga tren utama iaitu fenomena Eksploitasi seksual komersial yang berlangsung kepada isu pemerdagangan untuk stok atau keperluan industri seks dalam negara mahupun luar negara, industri pelacuran dan segmen pornografi.

Sifat pemerdagangan seperti yang dibincangkan kebiasaannya di selubungi elemen-elemen penipuan (oleh itu menepikan elemen sukarela), tidak selalunya bersifat antarabangsa yakni pemerdagangan boleh bersifat domestik dan dalaman dimana kebiasaannya untuk memenuhi pasaran dan permintaan industri buruh dan seksual dalam negara. Kanak-kanak dan remaja yang berkeliaran di sebabkan masalah sosial atau lari dari rumah di jadikan sasaran utama sindiket pemerdagangan untuk digunakan dlm eksploitasi seksual. *Trafficker’s victim protection reauthorization act 2005*, menjelaskan bahawa sekiranya terdapat elemen antarabangsa maka pemerdagangan manusia kebiasaannya merujuk kepada tujuannya yang asal iaitu eksploitasi³.

³ Temubual Informan Premier 1, Pada 29 April 2012

Status perhambaan kanak-kanak sebagai objek seks di Thailand kini dilihat sebagai *'debt bondage'*, kanak-kanak yang diperdagangkan sebagai pekerja seks dalam industri komersial seks Thailand pada masa kini tidak lagi ditentukan oleh etniksiti. Lebih buruk lagi kebanyakan mangsa kanak-kanak yang dimasukkan dalam industri pelacuran kebiasaannya tidak 'dipelihara' serta di nafikan haknya terhadap kemudahan perubatan berikutan status jenayah pemerdagangan manusia supaya aktiviti ini akan terus berlangsung dan terselindung daripada pihak berkuasa (Carpenter, 2005:21-47). Kanak-kanak merupakan mangsa eksploitasi yang dilihat menjadi mangsa kepada kekejaman seksual dimana kebanyakan kanak-kanak yang terlibat sebagai ejen aktif bagi industri seks selain daripada keadaan hidup yang sukar, adalah untuk mendapatkan atau memenuhi keperluan asas hidup mereka sendiri. Pemerdagangan kanak-kanak untuk tujuan eksploitasi dan pelacuran pada masa kini adalah berorientasikan *'money-making'* dimana sekadar memenuhi permintaan dan penawaran seperti produk-produk yang boleh diganti. Menurut Bales yang dipetik dari kajian *The Multi-Faceted Challenges of Human Trafficking: Modern Day Slavery in a Globalized World* menyatakan bahawa *'Sexslaves of today are indeed consider 'disposable'*. (Grubb, 2009:80)

Kanak-kanak yang diperdagangkan dalam industri pelacuran Thailand dikebanyakan destinasi-destinasi utama pelancongan seperti di Phuket, Bangkok, Hat Yai dan Pattaya⁴, mereka adalah eksklusif dan kebiasaannya sindiket hanya akan melaksanakan urusanniaga kepada pelanggan-pelanggan yang telah dikenalpasti, dimana urusan jual beli secara langsung kebiasaannya tidak akan di layan dan para sindiket hanya akan memberi layanan kepada pelanggan baru sekiranya mereka telah direkomenkan oleh pelanggan-pelanggan tetap mereka atau individu-individu tempatan yang dipercayai sebagai ejen atau 'bapa ayam'⁵.

Kanak-kanak ini tidak bebas untuk bergerak serta kebiasannya sentiasa diawasi oleh pengurus mereka. Faktor bahasa dilihat membataskan aktiviti-aktiviti mereka di Thailand, kanak-kanak ini tidak berani untuk melarikan diri dari sindiket pemerdagangan orang disebabkan status mereka sebagai pendatang haram (*illegal immigrant*) dimana mereka akan di tangkap oleh polis sekiranya identiti mereka terbongkar⁶. Menurut *Asia Watch* 2008 dalam satu laporan yang bertajuk *The Widespread Collusion of Thai Officials in the Indigenous Sex Trade and In Particular, Their Treatment of Burmese Girls in Thailand* menyatakan bahawa;

"There was a raid on brothel in Ranong, where 148 underage Burmese girls were rescued but then arrested, the girls claimed to have been force or tricked into the brothel. Yet rather than been treated as victims of a crime, they were arrested by the Thai police as illegal migrants and sent back to Myanmar where it was claimed that those who tested HIV positive were shot"

Kedadaan ini menjadikan mereka akur kepada realiti perhambaan seksual yang dikenakan keatas mereka di samping ancaman-ancaman yang berbentuk penderaan fizikal dan seksual. Menurut dapatan kajian *Seattle Journal for Social Studies* 2011(Brown, 2011:781-797) menyatakan bahawa *"... abuse and disease are rampant among foreign children in Thailand. The harm to their body is easier to record cigarette burns and inflicted cuts"*. Menurut Jo Bindman dalam *Current Perspective on Sex Crimes* (Holmes dan Holmes, 2002:58)menyatakan bahawa;

"... Most children works in sex establishments lack formal contracts with the owner or managers but are subject to their control. Those who work in the sex industry

⁴ Temubual Informan Premier 1, Pada 29 April 2012

⁵ Temubual Informan Premier 1, Pada 29 April 2012

⁶ Temubual Informan Premier 3, Pada 28 April 2012

are commonly excluded from mainstream society. They are thereby denied whatever international, national, or customary protection from abuse is available to others as citizens, children, women or workers. The lack of international and local protection renders sex workers vulnerable to exploitation in the workplace and to violent in the hand of management, customers, law enforcement officials, and the public.”

Fenomena ini jelas memperlihatkan kekangan yang wujud ekoran daripada aktiviti eksploitasi seks yang berlaku dan dikenakan ke atas kanak-kanak oleh sindiket jenayah terancang dan penjaga kanak-kanak tersebut terhadap hak kanak-kanak sebagai insan. Pergerakan yang tidak bebas mencabuli hak sivil kanak-kanak dalam mendapatkan hak kehidupan yang selamat (Tadjbakhsh dan Chenoy, 2007:129).

Kes 1:

Mia Suu, a 15 year old ethnic Mon from a poor family in Myanmar. Her parents divorced and her father, a construction worker sold her to a Thai traffickers. In the past, Mia Suu suffered physical and sexual abuse at the hands of her father. Later the trafficker lured her into sleeping with customers that she met in a shopping centre, on three occasions. Mia Suu lives in Bangkok brothels, sometimes she has been chain and her living quarters were in poor condition with little ventilation. Mia Suu tried to escape once but failed. She was severely beaten, set on fire and left for dead in a ditch. A man found her and took her to hospital in Nakhon Sawan where she died a couple of days later, but not before she was able to tell her story and identify her murderers. (Montgomery, 2008:903 – 917)

Kes 2:

Nit a peasant girl from the north was sold for the price of a television. At 13 an agent paid her father 8000 Bath. She still looked small and guileless enough to play with dolls. An agent a soldier told her she would wash dishes; instead he took her into a house with 15 other girls. Nit was very frightened when she faces her first client, an American. She was also impressed he had to pay 8000 Bath because she was a virgin. It did not occur to Nit that this settled her debt. Since deflowering, Nit has seen her price drop like bad stocks. Her second and third clients from Hong Kong had to pay her boss 4000 Bath. Number five and six paid only 1500 Bath. After that she was lost count and went down to the ‘normal’ price of 200 Bath -8 Bath for an hour. Her boss has kept all the money. Nits seem oddly resigned to her plight, perhaps because it was her father’s decision. Nit currently discovered she was HIV-positive and had a limited time to live.(Brown, 2011:1-797)

Jika diteliti daripada dapatan kes diatas dapat difahami bahawa aktiviti eksploitasi seks komersial kanak-kanak yang berlangsung di Thailand adalah merupakan satu fenomena yang mengancam kepada keselamatan insan di Thailand. Terdapat penjelasan dari kajian lepas yang menunjukkan bahawa proses dan aktiviti eksploitasi seksual komersial kanak-kanak yang berlangsung di Thailand adalah mencabuli hak-hak asasi manusia dan boleh dipertimbangkan sebagai mengancam keselamatan insan dari aspek keselamatan Personal serta Komuniti. Menurut Sharabanau Tadjbakhshdan Anuradha M. Chenoy dalam *Debating Dignity: Human Security and Human Right*(2007:132), menunjukkan bahawa komponen –komponen keselamatan insan adalah tetanam dalam deklarasi hak asasi manusia;

“... both are focus on freedom and both pursue dignity, the vital core of life is set of elementary right and freedoms that people enjoy. Human Right developed in response to

violation of human dignity. Whereby human security emerged from threat to human right and the use of national security to curb right, making it an extension of the pursuit of dignity. Human Right developed in response to the emerging modern state and markets, which threaten human dignity. In this sense, both human right and human security are protected in the pursuit of human dignity and both have a basis in morality.”

Hal ini menunjukkan bahawa dasar-dasar keselamatan insan adalah berlandaskan hak-hak kemanusiaan, dimana pencabulan hak asasi manusia adalah sesuatu yang mengancam keselamatan insan. Eksploitasi seksual komersial kanak-kanak yang berlaku di Thailand telah menggambarkan bahawa ancaman-ancaman keselamatan insan yang wujud mengancam keselamatan personal seperti yang dijelaskan dalam UNDP 1994 sebagai keselamatan daripada kekerasan fizikal dan penderaan, serta keselamatan komuniti/sosial dimana jaminan keselamatan untuk hidup dalam kumpulan identiti budaya.

Manakala Industri pelacuran dikalangan kanak-kanak di Thailand kini adalah bersifat *'freelance'* dimana terdapat kanak-kanak yang terlibat dalam industri seks hanya berlandaskan kepada tuntutan terhadap kelangsungan hidup disebabkan desakan dan kesempitan hidup di Thailand. Pada masa yang sama kanak-kanak jugalah yang menjadi aktor penyumbang terhadap pembabitkan kanak-kanak lain (faktor penarik) untuk berperanan atau melibatkan diri dengan industri seks kanak-kanak di Thailand. Industri pelacuran dilihat menawarkan kanak-kanak peluang perkerjaan bagi menjana pendapatan untuk keluar dari kepompong kemiskinan. Walaupun fenomena ini dilihat tidak menampakkan kehadiran sebarang elemen paksaan namun perkembangan yang berlaku boleh dikaitkan dengan ancaman keselamatan ekonomi di mana hak asasi sosial dan hak ekonomi adalah dinafikan.

Hal ini berketepatan dengan UDHR perenggan 22 iaitu hak terhadap keselamatan sosial dan CESCER perenggan 7 yang memperjuangkan *'just work condition'* (Tadjbakhsh dan Chenoy, 2007:132). Kebanyakan kajian yang dilakukan mendapati bahawa kanak-kanak ini tidak melihat diri mereka sebagai mangsa seperti yang sering di bincangkan dalam kajian-kajian perdana mengenai pelacuran kanak –kanak di negara-negara lain. Kanak-kanak yang terlibat dalam industri seks ini selalunya menggunakan pendapatan yang diprolehi bagi membeli telefon bimbit, komputer, televisyen, cermin mata hitam berjenama, pemain cakera padat, pakaian berjenama dan juga barangan kosmetik(Pimonsaengsuriya, 2008:25-26). Platform industri seks komersialbukukan sahaja menjadi strategi bagi mereka mendepani kesempitan hidup malahan dilihat telah menjadi praktis kepada pembentukan dan pembinaan sosial identiti di sana(Tadjbakhsh dan Chenoy, 2007:133).

Jadual 1: Kes Aktiviti Eksploitasi Seks Kanak-Kanak Terhadap Ancaman Komponen Keselamatan Insan dan Hak Sivill

No Kes	Jenis Eksploitasi Seks Komersial Kanak-Kanak	Pencabulan Kepada Hak-Hak Sivill dan Konvensyen Antarabangsa	Ancaman Kepada Keselamatan Insan
Kes 1	1. Penganiayaan kanak-kanak	1) CCPR: <i>International Covenant on Civil and Political Right:</i>	Ancaman Keselamatan Peribadi
Kes 2	2. Penderaan seksual ka-nak-kanak		
Kes 3	3. Eksploitasi seks komer-sial kanak-kanak	i). Perenggan 6: Hak untuk Hidup	
Kes 4	4. Pelacuran kanak-kanak	ii). Perenggan 7: Larangan terhadap penderaan	
Kes 5	5. Pemerdagangan kanak-kanak untuk tujuan aktiviti seksual	iii). Perenggan 8: Larangan kepada perham-baan	
Kes 6	6. Pornografi kanak-kanak	iv). Perenggan 9: Hak kepada kebebasan dan keselamatan	
		2) CESCR: <i>Covenant on Economic, Social and Cultural Right</i>	Ancaman Keselamatan Masyarakat
		i). Perenggan 9: Hak kepada keselamatan sosial	
		ii). Perenggan 10: Perlindungan keluarga	
		iii). Perenggan 12: Hak untuk mendapatkan standard kesihatan yang optimum.	
		3) UDHR: <i>United Nation Declaration of Human Right</i>	Ancaman Keselamatan Kesihatan
		i). Perenggan 3: Hak untuk hidup	
		ii). Perenggan 4:Larangan kepada perhambaan	
		iii). Perenggan 5: Larangan kepada penderaan	
		iv) Perenggan 13: Hak terhadap kebebasan untuk bergerak	
		v). Perenggan 22: Hak kepada keselamatan sosial	
		vi). Perenggan 26: Hak kepada pendidikan	

Sumber: Diubah suai daripada Sharbanau Tadjbaksh dan Anuradha M.Chenoy (2007), Kritsana Pimonsaengsuriya (2008), Umaporn Trangkasombat (2010), dan Jeffrey Dale Hobbs, Piengpen Na Pattalung dan Robert C.Chandler (2010).

2.5. Eksploitasi Seks Komersial Kanak-Kanak Dan Keselamatan Kesihatan

Aktiviti seksual yang berlaku dikalangan kanak-kanak di Thailand adalah berisiko tinggi dalam mengancam nyawa kanak-kanak dan juga pesalah seks seperti yang dibincangkan dalam UNDP 1994 yang meletakkan keselamatan kesihatan sebagai perlindungan daripada penyakit dan gaya

hidup yang tidak sihat. Ini menunjukkan bahawa mereka adalah dilihat cedera dari segi mental dan fizikal, kebanyakan mangsa kanak-kanak yang dilacurkan di suntik dengan dadah bagi mendapatkan kepatuhan mereka terhadap 'traffickers'. Mereka juga kadangkala terdedah kepada kecederaan fizikal dan emosi terhadap aktiviti seksual yang ganas hingga boleh menyebabkan kerosakkan kekal kepada organ reproduktif mereka. Secara asasnya pemerdagangan kanak-kanak bagi eksploitasi seksual adalah dilihat mencabuli Hak asasi Kemanusiaan terhadap hak untuk hidup bagi kanak-kanak iaitu hak terhadap "...inherent of right of child to grow up in a protective environment and the right to be free from all of abuse and exploitation"(Azola, 2008:13).

Kebanyakan mangsa jenayah seksual di Thailand kebiasannya adalah dinafikan hak kesihatan seperti perkhimatan kad kesihatan yang sah di sisi undang-undang. Perkara ini berlaku terutamanya dikalangan kanak-kanak yang di eksploitasi untuk pelacuran dari kalangan kanak-kanak etnik peribumi dikawasan pergunungan utara Thailand dan kanak-kanak warga asing seperti Mynmar, Vietnam, Kemboja, Laos dan China yang mejadi mangsa pemerdagangan jenayah terancang transnasional. Dalam satu kenyataan yang dikeluarkan oleh *Vital Voices Global Partnership* 2007 menyatakan bahawa bukan semua masyarakat peribumi etnik peribumi Thai mendapat kerakyatan Thailand.

"...Hill tribe people in Thailand comprise different 'ethnic minorities' who reside in the remote highland areas of the country, these people represent members of many different tribes. However, the Thai government officially recognizes only nine tribe: Karen, Hmong, Yao, Muser, Lisu, Akha, Thin, Lua, and Khamu. Some reports, 'those with money can always buy nationality card, it the peasants who suffer because they don't have enough money to bribe officials.'" (Montgomery, 2008:903 – 917)

Taraf kewarganegaraan adalah penting kepada kanak-kanak yang menjadi mangsa eskploitasi seks komersial di Thailand kerana hanya melalui kewarganegaraan yang sah hak mereka boleh mendapatkan rawatan kesihatan. Sekiranya tidak mempunyai kad pengenalan mereka tiada akses untuk perkhidmatan perubatan, pendidikan, pekerjaan mahupun perlindungan dari sudut perundangan (Trangkasombat, 2010). Ini meletakkan kanak-kanak sebagai 'vulnerable' kepada fenomena eksploitasi seksual yang berlangsung. Menurut laporan WHO, 2008:

'.. Living Condition in brothels are frequently unsanitary and cramped. Girls attest to being beaten or jumped on when pregnant to induce a miscarriage severe physical damage contributes to health problem, trauma and poor mentil health.'(Hobbs dkk., 2010:80-104)

Keadaan akan menjadi lebih teruk sekiranya mangsa kanak-kanak hamil kerana mereka mungkin mengalami gangguan psikologikal dan trauma. Keadaan ini sangat merbahaya kepada ibu dan kandungan dimana membantutkan perkembangan fetus dan potensi bayi untuk menjadi cacat adalah tinggi. Perubahan-perubahan yang berlaku secara emosi kepada si ibu yang berada dalam keadaan stress, trauma, takut dan fobia akibat dari pengalaman pahit menjadi mangsa dalam aktiviti eksploitasi seks ini secara langsung mempengaruhi kesihatan kanak-kanak dan bayi yang dikandungkan serta risiko keguguran disebabkan oleh bayi pra-matang adalah tinggi, seperti kes yang dibincangkan dalam dapatan kajian ini (Holmes dan Holmes, 2002:79-80).

Kes 3:

Ran came from a poor family and lived with her widowed mother and an older sibling in Chiang Rai province. Ran's mother abused amphetamines and encouraged her children to use drugs. At the age of 16 years, with her mother's consent, Ran left her home willingly with a neighbor to work as child prostitution in eastern Thailand. Ran

became pregnant and was rejected by her community who blamed her parents. She had an abortion and now lives at CPCR's Ban Tor Phan. Ran is not in good health, she is aggressive and suicidal. She also experiences worry, irritability, loneliness, depression and post-trauma.(Trangkasombat, 2010:97)

Kes 4:

One female SEC from Nakhon Pathom province was interviewed. Suri 16, was raped by two workers while she was home alone at the age of six years. The rapists told the child not to disclose their crime and then repeatedly abused her over a two to three month period. Suri then was raped when she was 14 years old by her uncle who paid her mother B 2,000. Suri mother, a commercial sex worker in Pattaya, arrived and took her child to the house aunt in Chonburi province where suri was pregnant. suri live inadequate condition alone and the community segregates her, no one came to her assistance when she was about to labor. Suri was lucky when a social worker came and takes her to the nearby district hospital. Suri presently lives at Ban Kredtakarn, suffer mental illness, suicidal, and self-inflicts bodily harm. She feels guilty, irritable, lonely, depressed and discouraged. She also lacks self-worth and cries easily. (Trangkasombat, 2010:110)

Terdapat juga kes dimana kanak-kanak yang terlibat dalam industri seks komersial Thai mengalami tekanan dari masyarakat dan juga keluarga terdekat. Ini adalah berkaitan dengan status kanak-kanak serta wanita dalam masyarakat yang diburukkan dengan stigma mengandung disebabkan pelacuran adalah satu imej yang negatif. Masyarakat adalah cenderung untuk lebih bersifat dingin dan institusi keluarga mereka akan disisihkan daripada jaringan hubungan sosial masyarakat tempatan. Ini kerana stigma sesetengah masyarakat yang dilihat secara signifikannya memberi kesan yang berpanjangan kepada kanak-kanak yang menjadi mangsa eksploitasi seksual. Masyarakat menganggap bahawa kanak-kanak ini sebagai malang dan pada masa yang sama takut dengan pembawaan penyakit yang kebanyakannya di hidapi oleh bekas-bekas pelacur (Hobbsdkk., 2010:80-104). Fenomena ini menjelaskan bahawa ancaman keselamatan kesihatan adalah terancam dimana berlakunya pencabulan hak asasi insan dari segi UDHR perenggan 25 iaitu hak untuk mendapatkan rawatan perubatan dan CESCR perenggan 11 iaitu *Right to Highest Standard of Health*. (Tadjbakhsh dan Chenoy, 2007:128).Kesan Eksploitasi seks ke atas kanak-kanak adalah dipertimbangkan sebagai mendegradasi kanak-kanak serta martabat insan secara eksploitasi seksual. Hal ini secara langsung memperlihatkan bahawa maruah kanak-kanak tersebut sebagai seorang insan ditindas dan dikecam.

Selain menyediakan perkhidmatan seks, ejen atau 'bapa ayam' juga bergiat dalam aktiviti penyalahgunaan dadah. Ejen atau 'bapa ayam' kebiasaannya menggunakan metod '*substance psychology*' atau dikenali juga sebagai '*substance abuse*' (Mallory, 2007:39-42) sebagai taktik untuk mengawal dan menyimpan mangsa kanak-kanak yang dipelihara untuk industri seks komersial Thailand. Untuk memaksimumkan keghairahan perkhidmatan seks kanak-kanak, mereka (ejen atau 'bapa ayam') kebiasaannya memaksa kanak-kanak untuk meminum minuman beralkohol dengan kuantiti yang banyak dengan tujuan supaya kanak-kanak dapat beraksi dengan lebih baik. Selain alkohol penggunaan pil-pil hayal dan dadah turut diaplikasikan kepada kanak-kanak (Okubo dan Shelley, 2011:150).

Kes 5:

Kew grew up in an orphanage in Bangkok. At the age of 12 years, she ran away to find work. Without proper identification, she was subsequently fired and lived on the street. Some years later, Kew worked at a bar and she was gang raped by three men.

When Kew was 15 years old, she was led into prostitution in Bangkok. In the brothel where she worked, she was beaten every day and forced to use drug and alcohol in order to maximize her service to client. She has become addicted to cigarettes and amphetamines. Later she also sold amphetamines and was caught one day at Hua Lampong railway station. The police brought her to Ban Kredtakarn. She has had nine years of education. Kew is unhealthy and weak, and suffers from chest pains, headaches and fainting spells. She is seropositive for the AIDS virus. (Trangkasombat, 2010:109-110)

Kes diatas menyebabkan kanak-kanak akhirnya terlibat dengan masalah sosial dengan menjadi penagih arak dan dadah. Sesetengah kanak-kanak, terutamanya yang terdiri daripada golongan Jaitiek menjadikan hubungan seksual sebagai nilai pertukaran dengan dadah dan arak. Malah perkara yang lebih menyayat hati, seks adalah bayaran untuk mendapatkan makanan, pakaian dan perlindungan. Akibat dari keadaan yang 'separa-sedar' ini, mangsa eksploitasi seksual dilihat sanggup menawarkan perkhidmatan tanpa mengendahkan faktor keselamatan mereka ketika menjalankan perkhidmatan seks. Sebagai contoh, ketika mengadakan aktiviti seks dalam keadaan mabuk dan khayal hasil daripada kesan penyalahgunaan dadah dan minuman beralkohol mereka cenderung untuk melakukan hubungan intim tanpa penggunaan kondom menyebabkan mendapat penyakit kelamin dan lain-lain.

Malahan terdapat kes-kes dimana pelanggan seks mengambil kesempatan keatas diri mereka dengan merakamkan adegan pornografi (Holmes dan Holmes, 2002:56-58). Rakaman pornografi kebiasaanya dilakukan oleh pelanggan-pelanggan warga asing dan boleh berlarutan sehingga menjadi kepada perbuatan 'gang rape' dan ini menjadi ancaman keselamatan insan. Kebanyakan kanak-kanak yang dijadikan sebagai mangsa pornografi merupakan kanak-kanak Thai yang berada dalam keadaan tidak sedarkan diri. Mereka (kanak-kanak) dijadikan sebagai objek seks untuk mengaut keuntungan oleh pelanggan seks mahupun ejen atau 'bapa ayam'(Brown, 2011:781-797).

Kesan perlakuan seks ekstrim dikalangan kanak-kanak boleh klasifikasikan sebagai bentuk penderaan seksual kerana kanak-kanak adalah tidak sedar serta diluar daripada kemampuan mereka untuk memberikan 'persetujuan' dalam membenarkan aktiviti melampau dilakukan keatas diri mereka. Menurut Brooke Woodland 2008 menyatakan bahawa kecederaan diatas perlakuan seks yang melampau memberi kecederaan serta pendarahan dalaman yang perlu dirawat dengan segera kerana berpotensi membawa risiko kepada berlakunya kerosakkan kekal yang boleh mengakibatkan kemandulan, VD (venereal disease) dan sebagainya, menurut Ron O' Grady daripada ECPAT 2008 pula menyatakan bahawa ;

"...the partially developed membranes of young girl's vagina or a young boy's anus are fragile and easily torn. The child kept in prostitution receives many customers and the torn membrane of a small body never fully recovers"(Montgomery, 2008:903-917).

Kesan fizikal yang dilihat mengancam kepada keselamatan kesihatan dikalangan kanak-kanak dalam fenomena eksploitasi seks komersial kanak-kanak di Thailand ialahterdedahnya para mangsa dan pelanggan seks kepada bahaya risiko penyakit HIV AIDS akibat dari aktiviti seksual yang melibatkan pelacuran, penyalahgunaan dadah dan sebagainya. Menurut *Morphy and Wright*; "One effect has to do with the link between sexual violence in sex tourism areas and the transmission of HIV to local women through prostitution, exploitation, rape or abduction for sexual slavery'.(Katsulis, 2010:8)Eksploitasi seks komersial dikalangan kanak-kanak adalah merbahaya kepada kanak-kanak terutamanya kepada risiko mereka terhadap jangkitan 'Sexually Transmitted Disease' (STD) dan virus HIV/AIDS.

Kebiasannya statistik HIV adalah tinggi di rantau-rantau yang terlibat dengan aktiviti seks komersial ekoran daripada perkembangan ‘Perlancongan Seks’, terutamanya faktor pelacuran. Pola penyebaran Virus HIV dan Aids secara langsung akibat daripada aktiviti hubungan intim yang berlaku dalam industri seks komersial di Thailand adalah tinggi (Hobbs, dkk., 2010:80-104). Penyebaran virus HIV terbentuk sekiranya pelanggan seks itu disahkan positif HIV, maka kanak-kanak mangsa eksploitasi adalah berisiko tinggi dijangkiti. Ini akan mendatangkan lebih kemudahan sekiranya kanak-kanak itu mengalami kehamilan ekoran daripada aktiviti seksual yang dilakukan, menyebabkan genetiknya adalah ‘pembawa’ kepada perkembangan virus tersebut. Sebagai contoh, seseorang wanita atau kanak-kanak yang dilanggan pelancong yang mengidap HIV positif, maka keadaan ini turut memberi impak negative kepada bayi dalam kandungan. Keadaan ini disifatkan sebagai ‘*biology origin*’ penyebaran virus HIV (Chernush, 2007:1-36).

Kes 6:

Chanapa was born in a poor family of two children in Roi Et province, North-East Thailand. When Chanapa was 13 years old, she was raped by her boyfriend and forced her to take amphetamines as well as being gang raped twice by 11 strangers. A year later, she joined a friend willingly and became a child in prostitution. Chanapa worked in the early evening as a go-go dancer before going to sleep with foreign customers from whom she received B 3,000 for one hour’s work or 5,000 for the entire night. She paid B 370 of her earnings to the bar. The physical health of Chanapa was poor as she never used condoms and thus, as a result, suffered from STDs including gonorrhoea, syphilis, and she was also HIV positive. (Trangkasombat, 2010:1-112)

Kes Chanapa menunjukkan bahawa penyebaran *virus STI* dikalangan kanak-kanak yang berkerja sebagai pekerja seks dan risiko mereka untuk mendapatkan jangkitan STI amatlah tinggi. Menurut Carmen Lau 2008, mengkaji bahawa;

“...like other sex workers, youth sex workers in Thailand face the occupational hazards brought by sex work itself, such as increased risk of STI (including HIV/AIDS and infertility as a consequence of untreated STI’s), unsafe/illegal abortion, client violence, illicit drug use, social ostracization, and mental illness (most commonly chronic depression)” (Lau, 2008:114-154)

Secara rasionalnya, dapatlah difahami bahawa apabila terdedahnya seseorang kepada bahaya penyakit berjangkit seperti AIDS dan menjadi mangsa penyalahgunaan dadah disebabkan oleh gaya hidup yang tidak sihat, maka jelaslah bahawa keadaan ini menjurus kepada penindasan ke atas keselamatan kesihatan. Eksploitasi seks komersial yang berlaku dikalangan kanak-kanak memberikan impak negatif kepada keselamatan insan Thailand dan mangsa sepanjang proses eksploitasi seksual kanak-kanak dimana boleh mengakibatkan keganasan dari segi seksual, fizikal dan psikologi. Hak untuk menikmati kehidupan yang selamat adalah dihalang apabila mangsa ini dimanipulasi dari segi fizikal, ditindas dari segi ekonomi, hak bekerja dan kehidupan. *United Nations Office On Drugs And Crime*, 2008 melaporkan bahawa, “...the trauma experienced by victims of trafficking includes post-traumatic stress disorder; anxiety, depression, alienation, disorientation, aggression and difficulty” (UN, 2008:84). Menurut UNDP 1994, definisi keselamatan insan adalah “*freedom of fear and freedom of want*”, namun dalam konteks jenayah seks kanak-kanak ini jelas menunjukkan bahawa keselamatan fizikal dan mental individu mangsa adalah terancam kerana mereka sentiasa berada dalam ketakutan, gangguan, penderitaan, dan trauma.

3. KESIMPULAN

Eksplorasi seks komersial kanak-kanak di Thailand merangkumi kepada tiga kategori iaitu kanak-kanak warga asing, 'debt-bondage', dan sukarela. Setiap segmen aktiviti yang dibincangkan membawa kepada berlakunya degradasi status seseorang insan hal ini adalah kerana kanak-kanak dilihat sebagai objek yang dieksploitasi untuk mendapatkan keuntungan dan bukannya sebagai insan. Status perhambaan kanak-kanak sebagai objek seks di Thailand adalah sebagai 'debt bondage', kanak-kanak yang dipromosikan sebagai pekerja seks dalam industri komersial seks Thailand juga terdedah pada ancaman keselamatan insan dalam aspek komuniti, personal dan kesihatan. Walaupun terdapat kehadiran kumpulan jenayah terancang yang berperanan dalam menjadi pembekal kepada stok hidup kanak-kanak sebagai pekerja seks di Thailand namun haruslah diketahui bahawa tren industri seks komersial Thailand telah mula berevolusi seiring dengan penerimaan masyarakat terhadap ekonomi berasaskan pelacuran. Ini berlaku disebabkan oleh desakan ekonomi yang menuntut kebanyakan kanak-kanak keluar dari alam persekolahan untuk mula berkerja sebagai pekerja seks bagi menambahkan pendapatan keluarga. Keadaan yang mendesak serta tidak mempunyai kemahiran-kemahiran lain menyebabkan kanak-kanak adalah terdedah pada bahaya dan menjadi mangsa kepada pengusaha industri seks komersial di Thailand.

Eksplorasi seks komersial yang berlaku dikalangan kanak-kanak memberikan impak negatif kepada keselamatan insan negara Thailand dan mangsa sepanjang dalam setiap peringkat serta proses eksploitasi seksual kanak-kanak dimana boleh mengakibatkan keganasan dari segi seksual, fizikal dan psikologi. Hak untuk menikmati kehidupan yang selamat adalah dihalang apabila mangsa ini dimanipulasi dari segi fizikal, ditindas dari segi ekonomi, hak bekerja dan kehidupan. Kesan dari jenayah ini, para mangsa amat berisiko untuk mendapatkan gangguan emosi dan trauma yang bersifat jangka masa panjang ini kerana dalam konteks jenayah seks kanak-kanak jelas menunjukkan bahawa keselamatan fizikal dan mental individu mangsa adalah terancam kerana mereka sentiasa berada dalam ketakutan, gangguan, penderitaan, dan trauma. Secara keseluruhannya dapatlah dirumuskan bahawa eksploitasi seks kanak-kanak yang berlangsung di Thailand merupakan suatu fenomena yang mengancam kepada keselamatan insan Thailand.

RUJUKAN

- Baker, Simon. (2008). *Child Prostitution In Thailand.Herman Wouk International organizational Journal*.Volume 2:7. Halaman 31-75. Diunduh dari http://www.wouk.org/rahab_international/pdf_files/Child.pdf [11 Mac 2011].
- Beeks, Karen dan Delila Amir (pnyt). *Trafficking and the Global Sex Industry*. Maryland: Lexington Books.
- Brown, Evan. (2011). Defining Child Trafficking & Child Prostitution. *Seattle Journal For Social Justice*. Volume. 9, Issue 2. Halaman 781-797 Published by Matthew B. Ridgway Center for International Security Studies. Diunduh dari <http://www.StrategicStudiesInstitute.army.mil> [19 Mac 2012]
- Burke, Alicia, dan Ducci, Stefania (2006). *Trafficking in Minors for Commercial Sexual Exploitation Thailand. Published by United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute*. Halaman 1-45. Diunduh dari <http://www.unicri.it/-pdf>. [16 Mac 2012].
- Carpenter, R. C. (2005). War's impact on children born of rape and sexual exploitation: Physical, economic and psychosocial dimensions. *Journal of Ford Institute for Human Security*. Volume

9. Department of Graduate School of Public and International Affairs University of Pittsburgh. Diunduh dari <http://people.umass.edu/charli/childrenbornofwar/Carpenter-WP.pdf> [11 Mac 2011].
- Chernush, Kay. (2007). *Stateless and Vulnerable to Human Trafficking in Thailand. Vital Voices Global Partnership Report*. Published by United States Department of State, Connecticut Ave. Washington DC. Halaman 1-36. Diunduh dari www.vitalvoice.org [16 April 2012]
- Cotter, Kelly M. (2009). Combating Child Sex Tourism In South East Asia. *Journal of International Justice Mission. Volume 37, No 3* Washington DC. Halaman 493- 516. Diunduh dari <http://law.du.edu/documents/Combating-Child-Sex-Tourism-Southeast-Asia-Kelly-M-Cotter.pdf> [11 Mac 2011].
- CSEC Report (2006). *Commercial Sexual Exploitation of Children (CSEC) and Child Sexual Abuse (CSA) in the Pacific: A Regional Report*. Diunduh dari http://www.unicef.org/eapro/Pacific_CSEC_report.pdf [16 Mac 2012].
- Dandurand dan Chin. (2011). *Human Security Objectives and the Fight against Transnational Organized Crime and Terrorism*. Dalam Shiro Okubo dan Louise Shelley 2011. Human Security, Transnational Crime and Human Trafficking; Asian and Western Perspectives.
- Daud, Sity, Zarina Othman dan Rashila Ramli. (2015). *Human Security and Peace in Archipelagic Southeast Asia*. Bangi. Penerbit UKM
- ECPAT International. (2011). *Alternative Report : Following the initial report from Thailand on the implementation of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography*. Published by ECPAT International, End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of children for sexual purposes. Diunduh dari http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Thailand_ECPAT_OPSC.pdf [18 Mac 2012].
- ECPAT (2008). *Sex Trafficking of Children in Thailand. Published by Ecpat International*. Diunduh dari http://ecpat.net/EI/Publications/Trafficking/Factsheet_Thailand.pdf [20 Mac 2012].
- Glind, Hans Van de dan Kooijmans, Joost. (2008). Modern – Day Child Slavery. *Journal compilation National Children's Bureau. Children and Society. Volume 22*. IPEC, International Labour Organization, Geneva Switzerland. Blackwell Publishing. Halaman 150-166. PTSL UKM [19 Mac 2012]
- Gordon, Peter and Crehan, Kate. (2000). *Dying of Sadness: Gender, Sexual Violence and the HIV Epidemic*. Diunduh dari <http://www.undp.org.pdf> [15 Feb 2011].
- Grubb, Deborah. (2009). The Multi-Faceted Challenges of Human Trafficking : Modern –Day Slavery in a Globalized World. *International Journal of Restorative Justice. Volume 5, 2009 No 1*. Halaman 70-102. Diunduh dari [www.crjcs.org/IJRJ5\(1\)Grubb.pdf](http://www.crjcs.org/IJRJ5(1)Grubb.pdf) [11 Mac 2011].
- Hobbs, Jeffrey Dale, Pattalung, Piengpen Na, And Chandler, Robert C. (2010). Advertising Phuket's Nightiife on the Internet's, A Case Study of Double Binds and Hegemonic Masculinity in Sex Tourism. *SOJOURN: Journal of Socio Issues in Southeast Asia* Vol. 26, No. 1 (2011). Halaman 80-104. PTSL UKM. [19 Mac 2012].
- Holmes, Ronald M. dan Holmes, Stephen T..(2002) *Current Perspective on Sex Crimes*. California United States of America (USA): Sage Publication.

- Idris, Hj. Hanizah. (2006). *Asia Tenggara Kontemporari*. Kuala Lumpur, Malaysia: Penerbitan Universiti Malaya.
- Kolodziej, Edward A. (2005). *Security and International Relations*. Edinburg Building, New York: Cambridge University Press.
- Larsen, Jacqueline Joudo. (2011). The trafficking of children in the Asia–Pacific. *Journal of Australian Institute of Criminology*. Australia’s national research and knowledge centre on crime and justice. Volume 5. Halaman 115-143 diunduh dari <http://www.aic.gov.au/documents/0/1/B/%7B01B01E30-2D3F-44EC-A3F6-713A85400134%7Dtandi415.pdf> [11 Mac 2011]
- Lau, Carmen. (2008). *Child prostitution in Thailand*. Published by Sage online Journal Collection. Volume 12(2)., Halaman 114-154. Diunduh dari <http://chc.sagepub.com/content/12/2/144Dr> [19 Mac 2012].
- Maack, Jenna. (2008). Sex Trafficking in Southeast Asia: the Need for a Victim-Centered Perspective. *Journal of Global Consortium on Security Transformation*. Volume 5. Halaman 1-45. Diunduh dari <http://nfsacademy.org/wp-content/uploads/2011/02/Maack-Sex-Trafficking-in-Southeast-Asia.pdf> [21 Mac 2012].
- Manida Naebklang (2006). *Global Monitoring Report on the status of action against commercial sexual exploitation of children in Thailand*. Published by ECPAT International. Diunduh dari http://www.ecpat.net/A4A_2006/PDF/EAP/Global_Monitoring_Report-THAILAND.pdf [19 Mac 2012].
- Matter, Mohamed. (2007). *International Child Sex Tourism Scope of The Problem And Comparative Case Studies. The Protection Project Report, Paul H.Nitze School of Advanced International studies, John Hopkins University*. Halaman 139-194. Diunduh dari <http://www.protectionproject.org> [23 Mach 2012].
- Montgomery, Heather (2008). Buying Innocence: child-sex tourists in Thailand. *Third World Quarterly*, Vol. 29, No. 5, Halaman 903 – 917. Routledge Taylor and Francis Group. PTSL UKM [19 Mac 2012].
- Naebklang, Manida. 2008. *East Asia and the Pacific Regional Preparatory Meeting for the World Congress III against Sexual Exploitation of Children and Adolescents*. Published by ECPAT International Research Institute. Diunduh dari http://www.unicef.org/eapro/FINAL_Regional_Report__EAP.pdf [18 Mac 2012]
- Okubo, Shiro dan Shelley, Louise. (2011). *Human Security, Transnational Crime and Human Trafficking; Asian and Western Perspectives*. London, United Kingdom: Routledge Taylor & Francis Group Publication.
- Othman, Zarina. (2006). Human (In) Security, Human Trafficking, and Security in Malaysia. Dlm. *Keselamatan Insan, Nasional dan Serantau: Aspirasi dan Realiti*. Bangi. Penerbitan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) Bangi. Selangor.
- Othman, Zarina dan Sity Daud (2005). *Politik dan Keselamatan*. Penerbitan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) Bangi. Selangor.
- Othman, Zarina. (2004). Trafficking of Women and Children In Southeast Asia :Focus on Malaysia. *Journal of Population*. Volume 10, No 1. ISSN 0852-713X. 31-53

- Othman, Zarina. (2005). Security in Times of Peace? Women as a Global Commodity in South east Asia. *Proceedings of the International Seminar on Women in Times of Armed Conflict and Peace*.
- Othman, Zarina. (2007). *Common Threat : Trafficking of Women and Children in Malaysia and Thailand*. Dlm. Amriah Buang (pnyt). Malaysia and Thailand in the 21st Century: Some Common Concerns, hlm. 196-207. Bangi: Penerbit UKM.
- Othman, Zarina. (2006). *Human (In) Security, Human Trafficking, and Security in Malaysia*. Dlm Karen Beeks & Delila Amir (pnyt). Trafficking and the Global Sex Industry. Maryland:Lexington Books.
- Pimonsaengsuriya, Kritsana (2008). *Understanding the linkages between child sex tourism and other forms of commercial sexual exploitation of children in East Asia and the Pacific*. ECPAT International 328 Phayai Ratchathewi Bangkok, Thailand.
- Diunduh dari [http://www.ecpat.net/worldcongressIII/PDF/Journals/ Understanding_linkages.pdf](http://www.ecpat.net/worldcongressIII/PDF/Journals/Understanding_linkages.pdf). [11 Mac 2011]
- Tadjbakhsh, Sharbanou dan Chenoy, Anuradha M. (2007). *Human Security ; Concepts and Implication*. London, United Kingdom: Routledge Taylor & Francis Group Publication.
- Trangkasombat, Dr Umaporn. (2010). *Sexually Abused And Sexually Exploited Children And Youth In Thailand : A Qualitative Assessment of Their Health Needs And Available Services in Selected Provinces*. The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific Report Project New York/ ST/ESCAP. Halaman 1-112. Diunduh dari <http://www.unescap.org/esid/hds/projects/csec/pubs/thailand.pdf> [19 Mac 2012].
- UN. (2008). *An Introduction to Human Trafficking: Vulnerability, Impact and Action* . Vienna: United Nations Office On Drugs And Crime.
- Willman, Mindy M. (2009). Human Trafficking in Asia: Increasing Individual and State Accountability through Expanded Victim's Rights. *Columbia Journal of Asian Law*. Volume 22 (2). Columbia Journal of Asian Law Publishing. Halaman 284-313. Melalui PTSL UKM [19 Mac 2012].